

Ambarreħ

Marra ad ifna

1¹ Awařen n Umbarreħ, mmis n Dawud, ajeħid di Urcalim.

² D ibeṭṭařen qaε, iqqar Umbarreħ, d ibeṭṭařen qaε, aqa kuřci di řbaṭeř. ³ Man řefdeř i iħan ęar bnamem di marra amarret i zi ittmarrēt sadu tfuct? ⁴ Jjiř iggur, ijj n jjiř *nneyni* ittās-dd, *maca* tammurt ad teqqim tbedd i řabda. ⁵ Tneqqar-dd tfuct u tfuct tyeėi *eawed*, u ad marr deęya ęar manis i dd-tneqqar. ⁶ Netta iggur ęar ljanub d ittenņden ęar ccamal. Am iggur ittenņeđ u ittenņeđ usemmiđ, u ittyima eawed usemmiđ iddakkwař-dd netta ęar uduwwar nnes. ⁷ Marra ięezran ttkebban di řebħar, *waxxa amenni* war ittccuri řebħar. ęar manis dd-ffęen ięezran, dinni iddakkwařen nitni ħima eawed ad raħen. ⁸ Marra timesřayin ggurent břa qeṭṭu, uřa d ijjen war izemmar ad xas yini ca. Eemmarř tiṭṭ ad tejjjawen zeg wezri uca amezzuę eemmarř ad ijjawen zeg utesři. ⁹ Min tuęa iħan, ad yiři, min ittwaggen, ad ittwagg eawed. War *din* iėi jdid sadu tfuct. ¹⁰ Ma aqa din ca n řħajjet qqaren xas “Xzar man aya n jdid!”? Aqa-tt din deg ikuden nni tuęa iħan qbeř i neccin. ¹¹ War iėi d ixarriřen x yenni tuęa d imezwura uřa x ineggura nni dd i ęa yasen ead. War ttiři ixarriřen xasen ęar yenni dd i ęa yasen ead.

Tarezzut n Umbarreħ

¹² Necc, Ambarreħ, tuęa-yi d ajeħid x Israyil, di Urcalim. ¹³ Necc tuęa kksey deg wuř inu ad arzuę s tussna u ad beqceę di marra min imsaren sadu ujenna. Man aya d ijj n ccęeř iwear, iwca i-t AREBBI i tarwa n bnamem ħima ad dayes řhan. ¹⁴ Necc zrię marra timegga i ittwaggen sadu tfuct, u aqa da, marra aya tuęa-t di řbaṭeř d weđfar n usemmiđ. ¹⁵ Min ifaręen war izemmar ad ittwaseggem ead, u min ittxeřřan, war izemmar ad ittwahseb. ¹⁶ Necc ssiwřeę ak-d wuř inu, nnię “Aqa da, necc ssemyareę tussna inu uca arnię dayes, mahu marra inni tuęa izeddeęen di Urcalim qbeř inu. Uř inu izra aṭṭas n tięit d tussna. ¹⁷ Necc ggiię uř inu maħend ad dd-awyeę tięit, *maħend* ad ssneę aṭemmes d tubbuheřya. Necc ufię uřa d man aya aqa d ađfar n usemmiđ. ¹⁸ Maęar deg waṭṭas n tięit din aṭṭas n řhemm u wenni yarennin di tussna, yarenni deg wemnus.

Abarrec n tmesřayin n tudart

2¹ Necc nnię deg wuř inu “As-dd xenni, ad cek qeėbeę s řefraħet. Xzar ęar min icnan!” Aqa da, uřa d man aya aqa-t di řbaṭeř. ² I tadeħħact nnię necc “D tabuhařit *cem!*” u i řefraħet “Min d i ęa tawi amenni?” ³ Necc arzuę deg wuř inu umi ssareqceę arrimet inu s binu, di řweqt mani uř inu s tięit iṭṭef *sřayem*, u umi řseqę di tubbuheřya ařami ggur ad zareę min iħan ħsen qaε i tarwa n bnamem maħend ad t ggen sadu ujenna am ħessben s řmeqřub řqedd n wussan n tudart nsen.

⁴ Necc arnię di řemyaret n min ggiię. Necc sbeddeę i yixef inu tudrin, zzuę tazayarin i yixef inu. ⁵ Necc ggiię iħwicen d iftisen am inni n jjenet uca zzuę daysen marra markat n ieqqayen

1:2 Izh. 62:10; 144:4

1:3 Amb. 2:22; 3:9

1:4 Izh. 104:5

1:7 Ayub 38:8, 9, 10; Izh. 104:9, 10

1:9 Amb. 3:15

2:1 Lk. 12:19

n tcejjura.⁶ Necc ggiy iyeřmamen ccuren s waman ħima ad zzaysen sseswey azęar maĥend ad suffyent tcejjura.⁷ Necc syiř isemyan d tsemyin uca dewřen yari d imsexxaren ittwarwen di taddart inu. Tuęa yari uřa d ict n tħimart d tameqqrant n ifunasen d wuęi, ařas x marra inni tuęa ięan di Urcalim qbeř xafi.⁸ Necc ssmuney i yixef inu uřa d nnuqart d wurey d řeknuz n ijeęiden u zi leamalāt. Necc debbarey-dd i yixef inu imeynujen d tmeynujin uřa d min zi mmezren tarwa n bnađem: tamęart d temęarin.⁹ Necc arniy di řemęaret inu uca arniy-dd ařas, mahu wenni ięan qbeř i necc di Urcalim waxxa amenni teqqim tussna tbedd akidi.¹⁰ Marra min ięan d mezri di tiřawin inu, war i d asent qđieey. War meneyey i wuř inu uřa d ict n řħajjet, maęar uř inu ifarħ zi ssibbet n marra amarret inu: ta d tasyart n marra amarret inu.¹¹ *Řami* xemmeę yar marra timegga inu, min ggin ifassen inu, u ęar umarret nni ggiy am d ayi tuęa ttmarratey. Aęa da, *ufiy* man aya marra aęa-t di řbařeř d weđfar n usemmiđ uca war *đin* ięi bu řeđeř sadu tafuct.

Tiyit d tubbuheřya

¹² Necc ggiy uđem inu maĥend ad zarey tiyit, uřa d ařemmes d tubbuheřya, maęar min iena bnađem nni i d i ęa iđfaren ajeęid, nni yarecĥen ařas zeg wami?¹³ Necc zriy aęa tiyit teđu x tubbuheřya *s wařas*, am teđu tfawt x taęest.¹⁴ Amusnaw ęares tiřawin deg uzeęif nnes, *maca* abuhaři iggur di taęest. *Waxxa amenni* ufiy aęa řreqqef i-ten marra tira d ict.¹⁵ *Xenni* nniy deg wuř inu “Mařa teřqef abuhaři, ad teřqef uřa d necc. Mayemmi i ęa meyyzey s tussna?” *Xenni* nniy deg wuř inu “Uřa d man aya aęa-t di řbařeř.”¹⁶ Maęar war ittiři řeęqran x umiys uřa x ubuhaři eawed. Deg wussan dd i ęa yasen ad itt wattu marra. Ma war immut umiys am ubuhaři?¹⁷ Bđiy ad carheę tudart, maęar min itt waggen sadu tafuct, tewđa-dd xafi *męir* d tamara, maęar man aya marra aęa-t di řbařeř d weđfar n usemmiđ.¹⁸ Bđiy eawed ad carheę amarret inu i zi marrtey sadu tafuct, maĥend ad t jjeę i yijj n bnađem nni i ęa yiřin awarni ayi.¹⁹ Wi issnen ma netta ad yiři d amiys niy d abuhaři? Aęa ggur ad iřelleř x marra amarret inu i zi marrtey u i zi tuęa ęiy d amiys sadu tfuct. Aęa uřa d man aya aęa-t di řbařeř.²⁰ *Řexđenni* nņeřbey necc ařami jjiy uř inu ad iqneđ x marra amarret inu i x tuęa marrtey sadu tfuct.²¹ Maęar *waxxa* aęa din ij j n bnađem i umi dd-yusa warber nnes ak-d tiyit d tussna d tzemmar, *ead* itt xessa ac ad t iwc i yijj n bnađem i war imarrten i man aya. Uřa d man aya aęa-t di řbařeř d ict n tuęeffna d tameqqrant.²² Maęar man řeđeř ęar bnađem zi marra amarret nnes u zi tarezzut n wuř nnes i zi itt marrat sadu tfuct?²³ Maęar marra ussan nnes męir d wemnus uřa ccyeř nnes *męir* řhemm. Ead di ęiřet war yareyyeę wuř nnes. Uřa d man aya aęa-t di řbařeř.²⁴ War din ięi d lemlih i bnađem x macca d tseswit uřa x umi iyeęba řeęmar nnes ęar marra amarret nnes. Necc zriy aęa uřa d man aya *yusa-dd* zeg ufus n AREBBI.²⁵ Maęar man wen izemmaren ad icc niy man wen izemmaren ad yawi ařiqqi, barra i Necc?²⁶ Maęar netta itticc tiyit d tussna d řefraĥet i bnađem nni icnan ztat i wudem nnes. *Maca* i umednub itticc as ccyeř maĥend ad iyarw u ad issmun, ħima ad t iwc *xenni* i wenni ięan icnan ztat i wudem n AREBBI. Uřa d man aya aęa-t di řbařeř d weđfar n usemmiđ.

2:6 ‘azyar’ - niy ‘řyabet’ niy ‘tazgant’.

2:7 ‘imsexxaren ittwarwen di taddart inu’ - s Teibranit ‘ayt n taddart’, ixs ad yini isemyan niy imsexxaren nni ittwarwen di taddart n bab nsen, war dd ttwasęen zi barra. Ij n umsexxar am wanita ittwařsab d amezwaru n marra isemyan di taddart n sides.

2:12 Amb. 1:17; 7:23

2:22 Amb. 1:3; 3:9

2:24 Amb. 3:12, 22; 5:18; 8:15

2:26 Ayub 27:16, 17; Awřn. 28:8; Amb. 3:13

Marra yares tsææet nnes

3¹ Marra yares řmijař nnes u aqa din tasææet *ittwaggen* i kuř tamesřact sadu ajenna.

² Aqa din ict n tsææet n tarwa d ict n tsææet n řmewt,
ict n tsææet n tazzut u d ict n tsææet n weqřæe n min itwazžun,
³ ict n tsææet n tmenyiwt d ict n tsææet n usgenfi,
ict n tsææet n wehdam d ict n tsææet n řebni,
⁴ ict n tsææet n imeřřawen d ict n tsææet n tdehřact,
ict n tsææet n wecđan d ict n tsææet n ccđih,
⁵ ict n tsææet n uřejjar n wezru d ict n tsææet n wejraw n wezru,
ict n tsææet n udarree d ict n tsææet n řaggwaj x udarree,
⁶ ict n tsææet n tarezzut d ict n tsææet n uweddar,
ict n tsææet n uxemmer d ict n tsææet n useyyeb,
⁷ ict n tsææet n ucarreg d ict n tsææet n uxeyyed,
ict n tsææet n useydi d ict n tsææet n řhard,
⁸ ict n tsææet n tayri d ict n tsææet n wecrah,
ict n tsææet n garra d ict n tsææet n řehna.

⁹ Man tizi yar wenni ixeddmn n x min xef yarebber? ¹⁰ Necc žriy ccyeř nni iwca AREBBI i tarwa n bnađem mařend ad zzayes ssihřen ixef nsen. ¹¹ Netta igga marra d ařebħan di řweqt nnes. Igga uřa d akud i řebda deg wuř nsen, břa mma izemmar bnađem ad ihaka di tmeġga nni igga AREBBI zeg umezwaru yares ař aneggaru. ¹² Necc ufiy war yarsen iři min ihřan x minni farrħen *iwdan* niy ad ggen mezri di řweqt meřmi nitni *ead* dđaren. ¹³ U aqa kuř bnađem ad icc u ad isu uca ad yarr mezri di min iřebħen ak-d marra amarret nnes. Aya d ict n tarzeft n AREBBI. ¹⁴ Necc ssney aqa marra min itteġg AREBBI, ad yiři i řebda. War yares ittmarni walu u war zzayes ittwassenqis walu. AREBBI igga *i-t* mařend ad gg^weden zzat i wuđem nnes. ¹⁵ Min iřan, tuya iřa qbeř, uca min i ya yiřin, tuya iřa *ead*. AREBBI yarezzu x min iedun.

Actab n umseġged d inni war isegġden

¹⁶ U aqa žriy sadu tfuct amcan n řheqq, aqa iselleř din řyecc, uřa d amcan n tseġda, aqa din řyar. ¹⁷ Necc nniy deg wuř inu “AREBBI ad ihkem amseġged d ueffan, mařar dinni ict n tsææet i kuř tamesřact u i qaē řxedmet.” ¹⁸ Necc nniy deg wuř inu “Aqa di řřweē n tarwa n bnađem, aqa AREBBI ad ten issifef u nitni ggur ad twařan aqa nitni amecnaw řmař, nitni deg ixef nsen.” ¹⁹ Mařar x tira n tarwa n bnađem u x tira n řmař: nitni yarsen tira d ict. Am mammec immut wa, immut uřa d wenneđni, marra idsen yarsen d twarrit n nnefs d ijj. War din iři řefđeř i bnađem x řmař, mařar marra aqa-t di řbařeř. ²⁰ Marra idsen gguren yar ijj n wemcan, marra nitni zeg ucař uca ad dd-dewřen yar ucař. ²¹ Wi issnen ma buhber n bnađem ad igaeēed yar sennej u buhbeř n řmař ad dd-ihwa yar temmurt? ²² Ammu i twařiy war iři min ihřan x minni ifarreħ bnađem di tmeġga nnes, mařar man aya d tasyart nnes, minzi man wen izemmarenen ad t yarr ař i ya iřar min i ya yiřin awarni ař?

Wenni iħeššaren d wenni ittwaħšaren

4¹ Zriy eawed marra ddeġ i ittwaġgen sadu tfuct. Xzar, aqa da imetħawen n yenni ittwađeġen, inni war ġar *iġi* umfewwej. Iffey-dd l'eunf zeg ufus n yenni ten ittedġan, *maca* war ġarsen bu umfewwej.² Necc šebbħey imettinen nni immuten ead *aħtas zeg wami*, zeg inni iddaren, inni ead iddaren.³ Iħran xasen s tnayen idsen d wenni war iġin ead, d wenni war iħrin timegga ticeffanin nni ittwaġgent sadu tfuct.

⁴ Necc zriy marra amarret d marra tizemmar di řxedmet, aqa-t myir d ameanad n ijj ak-d wennedni. Uřa d man aya aqa-t di řbaťeř d weđfar n usemmid.⁵ Abuhaři idfes ifassen nnes uca ittett ddat n ixef nnes.⁶ Iħřa ijj n wuru *n ufus* iccur s řhudnet uřa tnayen n ifassen ccuren s umarret d weđfar n usemmid.

Tamara n wenni weħdes

⁷ Eawed zriy *ca* min iġan di řbaťeř sadu tfuct.⁸ Aqa *din* ijjen *aqa t ħafi* u war din wenni d wiss tnayen i ibedden ġares. Uřa war ġares iġi uħenjir u war ġares umas. War iġi uneggar ġar marra amarret nnes, uřa war tettyiwin tiťť nnes zeg wagřa. "I umi tteggey tamara u ssekkiy tt di řeemar inu zi tcuni?" Uřa d man aya di řbaťeř d ijj n ccyeř iwear i yeġa.⁹ Tnayen ħsen zeg ijjen waha, maġar nitni ġarsen řmunet d lemlih deg umarret nsen.¹⁰ Maġar mařa nitni wđan, ad issnekkar ijjen zeg umeddukkeř nnes eawed. *Maca* axeyyeb i wenni i iġan weħdes mařa netta iwđa, minzi war din ittiři ħed maħend ad t issnekkar ad ibedd.¹¹ Eawed mařa tnayen řtsen munen, ad ġarsen yiři řeħmu, *maca* mammec i ġa igg ijjen weħdes ad iħma?¹² Maca mařa netta, weħdes, yarna ijjen, *zemmaren nitni* s tnayen idsen ad ġarsen bedden. Ijj n wesyun immuden x třata war iqetřu deġya.

Ajeġid aħenjir d umiġis

¹³ Iħra ijj n uħudri d amezřuđ d amiġis zeg ijj n ujeġid iwsar d abuhaři i war ifeħħmen ead i weeřam.¹⁴ Maġar ad dd-iffey zi řeħbes maħend ad idweř d ajeġid waxxa netta ittwaħřeq-dd d amezřuđ di tgeldit nnes.¹⁵ Necc zriy marra inni iddaren i igguren sadu tfuct, *jmie* ak-d uħudri, wenni d wiss tnayen nni ggur ad ibedd deg wemcan nnes.¹⁶ War din aneggar ġar řgens nni am ikmeř nni zi izwar netta *am yixef*. *Waxxa amenni* uřa d inni dd i ġa yasen awarni as, war zzayes farrħen. *Ammu* uřa d man aya aqa-t di řbaťeř d weđfar n usemmid.

X řwueud i Arebbi

¹⁷ Ĥđa ařurif nnek mařa cek teggured ġar Taddart n AREBBI. Aqarreb ħima ad teshessed, ħsen zeg uweħheb n tyařřt s *ufus n* ibuħařiyyen, maġar nitni war ssinen walu u ammu i ġa ggen min iġan d aeėffan.

5¹ War tqeġiq s uqemmum nnek u ħđa aqa uř nnek war ittemħizwar ad inťeq awař ztat i AREBBI. Maġar AREBBI deg ujenna, *maca* cek di temmurt. Iwa, ħakar ad iřin wawařen nnek udrusen.² Maġar am tirja tettas-dd s waťtas n řeħhu, ammu uřa d řħard n ubuħaři s waťtas n wawařen.³ Mařa cek teggid i AREBBI ict n tjaġit, war ttraja ca *xenni* maħend ad tt tkemmřed, maġar war d as tteejiben ibuħařiyyen. Min twaėded, ittxeřša ad t tkemmřed.⁴ Iħřa mařa war twaėded, x mařa cek twaėded *maca* war tkemmřed.⁵ War tteji aqa aqemmum nnek ad yarr arrimet nnek ad texđa u war teqqar ztat i wudem n lmalak, aqa man aya d aweddar waha.

4:5 Awřn. 6:10; 24:33
5:3 Řxřa. 30:3; Aewd. 23:20
5:4 Aewd. 23:20, 21

Mayemmi i ya iffugem AREBBI x min teqqared u ad yareddeğ řxedmet n ifassen nnek? ⁶ Mağar deg wařtas n tirja, aqa daysent min iğan di řbařeř, ammu uřa deg wařtas n wawařen. X uya: Gg^wed AREBBI!

Inni iħeřřaren d řeħřaret

⁷ Mařa cek tħekkared řeħřaret n imezřad uřa d amnae n řħeqq d tsegda di leamala, war ttarjif ca x tmesřact, mağar x yijj n umeqqran aqa din wenni d ameqqran *xas* uca xasen bedden inni d imeqqranen *ead*. ⁸ Ijj n ujeğid ittceřaren i temmurt *n tfeğaħt*, aqa netta d řeřdeř i temmurt di marra iyezdisen.

Ad ifna ağřa d bnađem

⁹ Wenni ittexsen ttmenyat, war ittjiwin emmarř ttmenyat u wenni ittexsen ağřa, emmarř war ittjiwin řmunet *nnes*. Uřa d man aya aqa-t di řbařeř. ¹⁰ Mani ittmarni wagřa, ammu ttmarnin uřa d inni t i ya iccen. Man řeřdeř i ya iqqimen i aytbab nnes mğır tiřawin nsen zemarent ad xzarent *aya*? ¹¹ D miziđ iđes n uxeddama, ma netta ġares drus niğ ařtas n macca, *maca* i bab n wagřa afeyyed nsen war ten itteji ad tħřen.

¹² Aqa din ijj n řğar igga am řeħřac i zriğ sadu tfuct: ağřa itteess xas bab nnes i druct i ixef nnes. ¹³ Ifna *zeema* wagřa nnes s ict n temsart d taeeffant uca netta tuğa yejj-dd mmis, *xenni* war ġares iqqim walu *ead* deg ufus nnes. ¹⁴ Am mammec dd-iffey netta zeg ueeddis n yemmas, *ammu i ya* ieqeb d aearyan. Ad yuyur am mammec i dd-yusa, war izemmar ad iksi uřa d ict n řħajjet zeg umarret nnes *zi marra min izemmar* ad *akides* iksi deg ufus nnes. ¹⁵ Uřa d ta d ict n tmesřact d taeeffant: nican mammec i dd-yusa netta, ad yuyur. Man řeřdeř nnes *xenni* i wenni imarřen i uřemmiđ *waha*? ¹⁶ Eawed ittğima ittett di tağest ussan nnes am kemřen. Ittwamarret *s* řeħřac nnes d uduqpez nnes n lğađab.

¹⁷ Aqa da, min ttwařığ necc, aqa d lemliħ u icna aqa *ijj* ad icc ad isu u ad iğar marra řğar i marra amarret nnes i wenni umi ittmarrat *bnađem* sadu tafuct di řqedd n wussan n tudart i d as dd-yarzew AREBBI, mağar ta d tařğart nnes. ¹⁸ Eawed kuř bnađem i umi iwca AREBBI ağřa d txubay u i umi iwca tizemmar maħend ad zzayes icc u ad zzayes yarbu tařğart u ad zzayes ifarħ ġar umarret nnes, aqa-tt d tarzewt n AREBBI. ¹⁹ Mağar netta war ittidar *ead* ařtas deg wussan n tudart nnes, minzi AREBBI iwehhas-dd s min issfarħen uř nnes.

Ağřa nni zzayes bab nsen war dd-yarr meğzi

6 ¹ Aqa din ijj n řğar nni zriğ sadu tfuct nni imsaren ařtas ġar yewdan: ² ijjen yarzew as AREBBI ağřa d txubay d ccan. Aqa war ittħeřři walu i řeemar nnes zi marra min dayes d meğzi, *maca* AREBBI war t iiji, ad zzayes icc, *mağar* ijj n ubarrani ad t icc. Aqa uřa d man aya di řbařeř d ijj n řğar d aeeffan.

³ Mařa ijj n weryaz yejj-dd mya n iħenjiren u iddar ařtas n isegğ^wusa, ařami dewřen wussan n tudart nnes deg wařtas, *maca* řeemar nnes war ijiwiwen ca s řğar u war ittwiff wenđeř i netta, necc ad iniğ: ijj n weğray tecna s x netta. ⁴ Mağar yusa-dd di řbařeř uca iffeğ di tağest u s tağest ittwarħeřhef isem nnes. ⁵ Netta eawed war izri tafuct u war tt issin. *Ammu* ġar wa řhudnet ktar

5:6 Awřn. 10:19

5:14 lzhd. 49:18

5:17 Amb. 2:10, 24; 3:12, 22; 9:7; 11:9

x *weryaz* nni,⁶ wah, waxxa mařa netta iddar ařfayen n iseggg^wusa, *maca* břa ma ad izar řxar! Ma war gguren marra řar wemcan d ijj? ⁷ Marra amarret n bnađem i uqemmum nnes, waxxa amenni eemmarř war ittccuri řeemar nnes.⁸ Mařar man řefđeř i umiřis x ubuhaři? *Man řefđeř i* umezřuđ nni issnen ad yuyur zzat i yenni iddaren? ⁹ Iřřa min iřan zzat i tiřřawin x wetlae n řeemar. Uřa d man aya di řbařeř d weđřar n usemmiđ.

¹⁰ Min ma tuřa iřan, aqa isem nnes ittwařaya qbeř, u tuřa ittwassen min i řa yiři weryaz. Netta war izemmar ad imcubbec ak-d wenni xas ijehden. ¹¹ Mařar aqa din ařřas n tmesřayin nni yarennyen di řbařeř. Man řefđeř *n uya* i bnađem?¹² Mařar wi izemmaren ad issen min iřřan i bnađem di tudart *nnes* di řweqt n řqedd n wussan n tudart *nnes* ifennan nni isseeddu am tiři? Mařar wi izemmaren ad issen i bnađem min i řa imsaren awarni as sadu tfuct? .

Taddart n řefrařet d taddart n wecđan

7¹ Isem iřbeř iřřa x zcett iřbeřhen, ass n řmewt *iřřa* x wass n tarwa. ² Teřřa twařit řar taddart n wecđan, x twařit řar taddart *mani tqeddamen* macca. Minzi dayes i iřa qeřřu n bnađem marra u wenni iddaren itegg i-tt deg wuř nnes. ³ Iřřa wecđan x tdeřřhact, mařar s ijj n uřymbub iceđnen ittđakk^wař wuř řsen. ⁴ Uř n imiřisen *aqa-t* di taddart n wecđan, *maca* uř n ibuhařiyyen *aqa-t* di taddart n řefrařet.⁵ Iřřa ad tesřid řar uwebbex zeg imiřisen x weřřessi i yezři n ibuhařiyyen. ⁶ Mařar am utartek n isennanen sadu umeqraj, ammu i tegga tdeřřhact n ubuhaři. Uřa d man aya aqa-t di řbařeř. .

Ieřamen

⁷ Mařar řeřřaret ggur ad tessbuhři amiřis, u tarzeft *i arrecwet* tessexsara uř.

⁸ Aneggaru n tmesřact teřřa x umezwaru nnes. Wenni řar iřa ttasie n řřađar ařřas iřřa x umeřřar.

⁹ War sexxed deřya di buřbeř nnek, mařar deg weřřsin n ibuhařiyyen izeddeř wesear. .

¹⁰ War teqqar “Min tuřa *din* iřřan deg wussan n zic x mammeć řan wussan-a?” Mařar aseqsi-ya war *izemmar ad iffey* zi řiřit.

¹¹ Tiřit ak-d tesřart tecna u aqa-tt d řefđeř i yenni ittwařan tafuct.

¹² Mařar tiřit aqa-tt i tiři uřa d ttmenyat aqa-tent i tiři. Řefđeř n tussna aqa tiřit tettic tudart i aytbab nnes.

¹³ Xzar min igga AREBBI, mařar wi izemmaren ad iseggem min issřary Netta?

¹⁴ Arr meři s řřar deg wass n řefrařet uca řđa deg wass n arřiyyet, mařar uřa d wa igga i-t AREBBI nican am wenneyni řima bnađem war ittif *ead* uřa d walu awarni as. .

Uyur x webrid n řwest

¹⁵ Marra aya i zriř deg wussan *n tudart inu* ifennan. Aqa din amsegged nni ittawahellken di tsegda nnes uca aqa din aeřřan nni iszuggarten *ussan nnes* di marra tueeffna nnes. ¹⁶ War tegg ixef nnek d amsegged ařřas, u war tegg ixef nnek d amiřis ařřas. Mayemmi i řa tđeyyeeđ ixef nnek?

6:5 Ayub 3:16; Iřřd. 58:9

6:12 Amb. 8:7; Iřřd. 144:4; Yae. 4:13, 14

7:1 Awřn. 22:1

7:5 Awřn. 13:18; 15:31, 32

7:6 Iřřd. 58:10

7:9 ‘ařřsin’ - niř ‘abeřřur’.

7:14 ‘awarni as’ - man aya ixs ad yini ‘awarni i řmewt nnes’.

¹⁷ War ttiři d aeffan aṭṭas u war ttiři əawed d abuhaři aṭṭas.

Mayemmi i ya temmted mařa war dd-yiwid ead řmijař nnek?

¹⁸ Mliř mařa cek tcebbared di man aya uca war d as tarexxud ead, mařar wenni ittegg^weden AREBBI, ad ittwarekk zi marra aya.

¹⁹ Tiyit tessehjed amiysis x əecra n ayt bu-řřulṭa nni iğan deg ict n tendint.

²⁰ Wah nican, war iği uřa d ijj n bna dem d amsegged x temmurt, *uřa d ijj* ittegg řxar u war ixetři ca. .

²¹ War tticc taynit nnek i marra awařen nni qqaren iwdan, řima əemmarř war tettesřid aqa amsexxar nnek ad cek inəeř. ²² Mařar uř nnek yuca aṭṭas n twarawin, aqa uřa d cek tneėred innəyni.

Tarezzut d tidett tiwi-dd bna dem yar Arebbi

²³ Marra aya beqqeçy t s tiyit. Necc nniy “Xseç ad kesbeçy tiyit!”, *maca* tiyit teqqim ayi yar řagg^w aj. ²⁴ *Mařar* min igg^wejen d min yuğyen, *wah* yuğyen, man wen izemmaren ad t yaf? ²⁵ Nnqerbeçy, uřa d uř inu *akidi*, mařend ad afey tussna, mařend ad beqqeçy, ad arzuçy tiyit d wenway *i dayes*, mařend ad ssneç *s tidett* aqa řyar d taçyuři u taçyuři d tubbuheřya. .

²⁶ Ufiy min iğan d amerzag x řmewt: tamçart *tenni iğan am* traccawin u uř nnes *amecnaw* tixecfin *ineqen* uca ifassen nnes *amecnaw* iceddiyyen. Wenni yarđan i SIDI, izemmar ad zzaysen infekk, *maca* amednub ad daysent immxumber. .

²⁷ Aqa da, aya i ufiy, iqqar Umbarreç, *umi arenyey* ict *n řħajet* i yicten *nneyni* mařend *ammu i* ya yafeç řħasuř *nnes*: ²⁸ min tuça yarezzu řəemar inu ead, *maca* war t ufiy: *wah* ufiy ijj n weryaz deg wařef, *maca* ict n temçart war tt ufiy jar marra yina. ²⁹ Zzar, ict waha i ufiy: aqa AREBBI igga bna dem nican, *maca* nitni arzun deg waṭṭas n yebriden iřraymeyyen.

Tiyit teṭṭaç

8¹ Wi iğan am umiysis u wi issnen ad ifekk ijj n wawař? Tettarra tiyit n bna dem açembub nnes ittnewwar uca tbeddeř *tifras* n řeqseç n uçembub nnes. ² Necc *qqareçy* “Hđa ađebbar n ujeğid!”, u *man aya* di ssibbet n tjağit n AREBBI. ³ War ttigg^wij s tazřa x wudem nnes, war ttegg azeğif nnek di tmesřact tačeffant, mařar netta igga marra minxef yarđa. ⁴ Awař n ujeğid dayes řřulṭa temçar. Man wen izemmaren ad as yini “Min tettegged cek?”

⁵ Wenni iħeṭṭan tawřiyet, war t iřeqqef *walu n* min iğan d aeffan.

Uř n umiysis issen řħař d řħukm icnan. ⁶ Mařar i kuř anyway ijj n řħař d ijj n webrid,

mařar tučeffna n bna dem tessedqař i-t. ⁷ Mařar netta war issin min i ya imsaren, mařar man wen i d as t i ya issecnen mammec i ya yiři aya? ⁸ War iği bna dem izemmar ad iđebbeř ařuđi n ušemmiđ, izemmar ad xas ibelleč. Uřa d ijjen ma çares řřulṭa x řmewt u uřa d ijjen ma izemmar ad iki ttesřiħ deg umenyi: řyar war ijji ad nejmen aytbab nnes. ⁹ Marra aya zriy t, umi ssenqerbeçy uř inu çar marra min ittwaçgen sadu tfuct, ař řweqt řami iřelleṭ bna dem x bna dem nneyni, i druct nnes.

7:20 1 Ij. 8:46, 47; 2 Im. 6:36; Awřn. 20:9; 1 Yħ. 1:8

7:25 Amb. 1:17; 2:12

7:26 Awřn. 5:3; 6:24-35; 7:6-27; 22:14

8:1 ‘ad ifekk’ - s Teibranit ‘ad issen’.

8:2 Awřn. 24:21

8:5 Rum. 13:3

8:7 Amb. 6:12

8:8 Ayub 14:5; Izhd. 39:6

Tasegda n Arebbi aqa-tt tnuffar

¹⁰ Ammu i zriy ieffanen nni tuya ittwanedřen, udfen yar wender *di řweqt* nni di dd-ffyx inni iggin min iğan nican zeg wemcan amqeddas, ttwattun di tendint. Uřa d man aya di řbařeř.

¹¹ Mařar řřukm x teeffant i igga useffan war tettwagg deyya, s uyenni iccur wuř n tarwa n bnađem mařend ad ggen min iğan d aeffan. ¹² Waxxa amednub ittegg řyar mya n twařawin u itteddar ařas, waxxa amenni ssney necc aqa inni ittegg^weden AREBBI ad feřřen, inni zzayes ittegg^weden. ¹³ Aeffan *maca* war ittiři mliř u war řares tettiři tudart d tazirart. Netta ad yiři am tiři, mařar netta war ittegg^wed SIDI.

¹⁴ Aqa din ca min ittwaggen x temmurt nni iğan di řbařeř; řan imseggaden ittemmsar asen axmi ttegen am ieffanen, u aqa din ieffanen ittemmsar asen axmi ttegen tasegda. Necc nniy: uřa d man aya di řbařeř. ¹⁵ S uyenni ttřebařeř řefrařet, mařar war din iři i bnađem min iğan řsen *di tudart nes* sadu tfuct myř mařa netta ittett, issess u ifarřeř u aya ad t iecar yar umarret nes di marra ussan n tudart nes i d as yarřef AREBBI sadu tfuct.

¹⁶ Umi necc tuřa ggıy uř inu mařend ad ssney tiřit u mařend ad xzareř man tasebbabt igguren x temmurt, - mařar am wass am řiřet netta war ittwiři ca n arrařet s tiřřawin nes - , ¹⁷ *xenni* zriř marra min igga AREBBI, aqa bnađem war izemmar ad ibeqqec min itwaggen sadu tfuct. Mařar min ma i řa ittamar bnađem am yarezzu, war ittif walu. Waxxa amiřis ad yini belli netta issen, netta war izemmar maca ad t yaf.

Bnađem war izemmar ad iřkem tasyart nes

9 ¹ Mařar necc ggıy marra aya yar wuř inu mařend ad arzuř di marra man aya, *ufıy* aqa imseggaden d imiřisen d tmeđa nsen deg ufus n AREBBI. Tayri d wecrah war ten issin bnađem, aqa marra iđa zzates. ² Marra *iđa* am mammec *iđa* yar marra: tira d ict řteqqef amsegged d ueeffan, am uřebřan d umednub, wenni iqeddmn tayarřt d wenni war iqeddmn tayarřt, ařebřan d umednub, wenni ittařařan d wenni ittegg^weden mařend ad ijař. ³ Man aya d iřj n řyar di marra min imsaren sadu tfuct aqa marra *iwđan* iřqef iten tira d ict, uca uřa uř n bnađem iccur s řřar, u aqa din ařemmes deg wuř nsen di řweqt n tudart nsen, u awarni i uya *ad uyuren nitni* yar imettinen. ⁴ Mařar i wenni iqqnen i marra inni iddaren aqa din asitem, minzi aqzin iddaren řsen zeg wayrad immuten. ⁵ Mařar inni iddaren ssnen, aqa nitni ad mmten, *maca* imettan war ssinen walu qaę. Nitni war tteřřen walu zi řmunet, mařar řidaret xafsen tettwattu. ⁶ Aqa tayri nsen d wecrah nsen d wasam nsen fnan. I řebda war řarsen bu tasyart ead di marra min ittemsaren sadu tfuct.

⁷ Uyur *xenni*, iwa ecc s řefrařet ařrum nnek uca su s wuř ifarřen binu nnek, mařar ieřeb as i AREBBI timeđa nnek ařas zeg wami. ⁸ Ejj ad yiři arruđ nnek d acemřař řebda u eemmarř war ittxeřsi zect x uzeřif nnek. ⁹ Barreę x tudart ak-d temřart nni ak-d tetteřsed marra ussan n tudart nnek ifennan nni d as iwca AREBBI sadu tfuct, mařa ussan nnek nni ieeddun, mařar ta d tasyart nnek di tudart-a, u zeg umarret wenni i umi tmarřted sadu tfuct. ¹⁰ Marra min i řa yaf ufus nnek mařend ad t yegg, egg i-t elahřab tizemmar nnek, egg i t! Mařar war iři di řaxart mani i řa tuyured min i řa tegged niř anyway niř tussna uřa d tiřit.

¹¹ Eawed zriř sadu tfuct aqa ayt n bu-tařa řa yeřben *řebda* di řamat, niř ayt n bu-teřruđ *řebda* deg umenři, niř imiřisen *řebda* ařrum, niř inni s řeęeř *řebda* ařra, uřa d inni s řefřamet *řebda* řxađar, mařar řřař d tira řeęqfen uřa d marra nitni. ¹² Mařar bnađem war issin řmijař nes, amecnaw iseřman innřeřren di traccia n arziyyet, u am ijađad innřeřren di řřex. Ammu uřa d tarwa n bnađem ttwařřen di řřex deg ict n řweqt d taeffant, xmi xasen dd-tweřta deyya.

8:12 Izhd. 37:9, 10, 11, 12, 18, 19, 20; Awřn. 1:33; Ica. 3:10

8:15 Amb. 2:24; 3:12, 22; 5:18; 9:7

9:2 Izhd. 73:12, 13

Tiyit war yares bu uweqqar

¹³ Uŕa d tiyit-a zriy tt sadu tfuct, tusa ayi-dd d tameqqrant aŕŕas.¹⁴ Tuŕa ict n tendint d tamezyant dayes drus n yewdan *waha*. Iffey xas ijj n ujeŕid d ameqqran, iħewwes i-tt, u issbedd xas lbarajat timeqqranin.¹⁵ Ittwaff dayes ijj n weryaz d amezŕuđ d amiŕis wenni ifekken tandint s tiyit nnes, *maca* uŕa d ijj n bnađem ieqeŕ *ead* x weryaz nni. ¹⁶ *Xenni* nniy necc “Tiyit teħŕa x jjhed!”, waxxa tettwasheqqar tiyit n umezŕuđ u awaŕen nnes war tettwasŕen. .

¹⁷ Awaŕen n imiŕisen nni i ƣar tesŕan *iwdan* di řħudnet ħsen zeg uŕuyuyi n řħakem jar ibuhaŕiyyen.

¹⁸ Tiyit teħŕa x řesnaħ n umenyi, *maca* ijj n umednub *waha* iheddem aŕŕas.

Aqarri n tubbuheŕya

10¹ Izan ineqqen ttarran zzecc n wedhan n ueeŕtar ad tesmem u ad tarŕuđ. Drus n tubbuheŕya twezzen aŕŕas x tiyit d ccan. ² Uŕ n umiŕis aqa-t *i netta* afus nnes afusi, *maca* uŕ n ubuhaŕi *i wanita* afus nnes azeŕmađ. ³ Uŕa deg webriđ minxef iggur ubuhaŕi, ittxeŕŕa as wuŕ nnes, iqqar i marra aqa netta d abuhaŕi. ⁴ Maŕa xak ixeyyeq buħbeŕ n bu-ŕŕuġta, war ttegg^wij x wemcan nnek, maŕar man aya d ddwa, yaressa ddnub imeqqranen.

Maŕa xak ixeyyeq buħbeŕ n bu-ŕŕuġta, war ttegg^wij x wemcan nnek, maŕar man aya d ddwa, yaressa ddnub imeqqranen. ⁵ Aqa din ijj n řƣar nneyni nni zriy sadu tfuct, aqa-t d ijj n uweddar i dd-iffyen zeg ayt n bu-ŕŕuġta. ⁶ Tettwassgaeead tubbuheŕya aŕŕas, *am* ttymian ayt n bu-waġra swadday. ⁷ Necc zriy imsexxaren nyin x yeysan uŕa d řħukkam nni igguren am imsexxaren x *iđaren nsen* x temmurt.

⁸ Wenni iteqqazen aħfur, izemmar ad dayes iwda *s yixef nnes*, wenni iheddmen řħiđ, izemmar ad as iqqes ufiyar. .

⁹ Wenni yarebbun iŕza, izemmar ad yeyzem, wenni ittqeddaren akeccuđ, izemmar ad yiři di lxaŕar.

¹⁰ Maŕa uzzaŕ *n ccaqur* idweŕ iħfa u *bab nnes* war t isseqdee, xenni ittxeŕŕa as jjhed ktar, *maca* tiyit d tenni n yemmatsen ħima ad iffeħ bnađem. ¹¹ Maŕa izzeef ufiŕƣar qbeŕ aezzem, war din řefdeŕ i uezzam.

¹² Awaŕen zeg uqemmum n umiŕis xsen ssar, *maca* iyencicen n ubuhaŕi ŕarden t simant nnes. ¹³ Beddu n wawaŕen zeg uqemmum nnes d tubbuheŕya uca aneggaru n min dd-iffyen zeg uqemmum nnes d aŕemmes ameqqran. ¹⁴ Abuhaŕi ittkettar řħarđ aŕŕas, maca bnađem war issin min i ƣa imsaren. U min i ƣa imsaren awarni as, wi d as t i ƣa ieaawden?

¹⁵ Amarret n ibuhaŕiyyen ittarra-ten uħŕen, maŕar nitni war ssinen mammec i ƣa yuyuren ƣar tendint.

¹⁶ Uct xam, *a* tammurt, ajeŕid nnes d aħenjir *ead* u řħukkam nnes ƣar uteffu ttetten! ¹⁷ Sseed nnem, *a* tammurt, ajeŕid nnes d mmis n tarwa n taŕiŕet nnes u řħukkam nnes ttetten ƣar řweqt, maħend ad ttwameħden, war iġi maħend ad skaren. ¹⁸ S řeegez itthekkwa tzeqqa u s ifassen yarehren tettudum taddart. ¹⁹ *Bnađem* ittegg aŕrum maħend ad iđhec u binu issfarraħ inni iddaren u ttmenyat neffeent i marra min iġan.

9:16 Awŕn. 21:22; 24:5; Amb. 7:19

10:8 Awŕn. 26:27

10:16 Ica. 3:3, 4; Huc.13:11; Ėam. 6:4

²⁰ War neeēēř ajeǵid waxxa ƣar di řbař nneç, deg wexxam n yiǵes war neeēēř bu-waǵřa, maƣar iǵdaǵ n ujenna zemmareñ ad ssuyuren řħess *n wawařen nnek* u *ammu marra* wi ƣar ġan wafriwen izemmar ad isseedu awař. .

Ixarriřen war zemmareñ ad beǵřen řxedmet

11¹ Sekk aƣrum nnek tiwa i waman, maƣar awarni i aǵtas n wussan ad t tafed *eawed*. ² Bǵa t di sebaa, niƣ ead di tmenya, maƣar cek war tessined man řƣar i ƣa yiřin di temmurt. .

³ Mařa ccuren iseynuten, ttzeǵaēen anzar x temmurt. Ma tacejjart tewǵa ƣar ljanub niƣ ƣar ccamal, deg wemcan mani tewǵa, tettyima din tezezeř. .

⁴ Wenni ixezzen řebda ƣar usemmiǵ, war ġgur ad izare, wenni iħeǵtan řebda iseynuten, war ġgur ad imjar.

⁵ Am mammeç cek war tessined abrid n uřemmiǵ, ammu *i war tessined uřa* mammeç ttwaggen iysan deg uceddis n temƣart s ddeyset: ammu i war tessined tmegga n AREBBI wenni itteggen marra *min iǵan*. ⁶ Zare zزاریet nnek ƣar uteffu u war ttekkes afus nnek ƣar tmeddit, maƣar cek war tessined min igguren ad iřfeh, ta niƣ ta, niƣ ead s tnayen idsent ġgurent ad iřint řebħent.

Sfarħ di temzi nnek, maca ssen aqa řħukm n Arebbi ad dd-yaş

⁷ Tifawt d tmizidit u mliħ i tiǵawin ad zarent tfuct.⁸ Wah, mařa aryaz iddar aǵtas n isegǵ^wusa, ejj i-t ad ifarħ di marra tina, u ejj i-t ad ixarreş deg ussan ibarcanen, uřa d nitni ġgur ad iřin deg waǵtas. Marra min i d i ƣa yasen, aqa-t di řbařeř.⁹ Farħ, *a cek* aħudri, di temzi nnek, sfarħ uř nnek deg wussan n temzi nnek. Uyur deg ibriden n wuř nnek u di min ttwařant tiǵawin nnek, maca ssen aqa SIDI ad cek issekk x marra aya i ccaē. ¹⁰ Sigg^wej řħemm x wuř nnek u sheyyed řƣar x arrimet nnek, maƣar temzi d řweqt s ucewwaf abarcan aqa-ten di řbařeř.

Temzi d twessart

12¹ Idar wenni cek iggin deg wussan n temzi nnek, **qbeř ma** ad dd-awǵen wussan n řƣar i zi i ƣa tinid “War daysen ufiy řefraħet!”, ² **qbeř ma** ad tettwabarcen tfuct d tfawt d tziri d itran uca ad dd-ēeqben iseynuten awarni i wenzar, ³ ƣar wass min di iēessasen n taddart ad arjijen, iryazen ijeħden ad qewsen, tinni iħarryen tasirt ad sbeddent *tawwuri nsent* minzi nitenti drus idsent, uca *timyarin* nni dd-issajjan zi řkwazi ad xasen dd-tewǵa taǵest ⁴ u tiwwura ƣar zzenqǵet ad ttwabelleent, xmi ddriz n tsirt ad isseyǵ uca řħess n uǵdiǵ ad dd-igaeēed u marra yessis n uƣennij ad dewřent qewsent, ⁵ u *bnadem* ad igg^wed zi marra min iǵan yuēřan uca ad din iřint *eřam kuř řeħwayej* innexřieen deg webrid u tacejjart n ġuz ad tnewwar u aburxes ad isseǵqeř u tanewwact n ‘ukebbas’ war d as dd-yusi ead ƣar řbař, - maƣar bnadem iggur ƣar taddart nnes n řebda u inni iceǵnen ad raħen ad dd-tasen deg ibriden -, ⁶ **qbeř ma** ad tettwarxu tesyunt n nnuqart, ad tettwarz řřawyyet n wurey, ad innefrar weqbuç ƣar tařa uca ad teqǵu tjarrať deg wanu, ⁷ tacejjact ad teqeb ƣar temmurt, am mammeç tt-tuřa, u buħbeř ad iēqeb ƣar AREBBI wenni t iwcin. .

10:20 Uf. 22:28

11:2 2 Kur. 9:10

11:3 ‘tacejjart’ - niy ‘addag’ (‘iddagen’).

11:5 Yħ. 3:8

12:5 ‘tanewwact n ukebbas’ - isem tanewwact tanita s tutlayt n Tlatin: ‘capparis’. S Teerabt “الکبر” .

12:7 Amz. 2:7; 3:19; Řxřa. 16:22

Awař aneggaru

⁸ D ibeřtařen qaε, iqqař Umbarreħ, aqa kuřci di řbařeř. .

⁹ Sennej i uya, minzi Ambarreħ tuya-t d amiřis, isseřmed εawed tussna i řgens, tuya ittbařu ittbeqqac mliħ. İedeř ařtas n wawařen iweznen.¹⁰ Yarzu Umbarreħ maħend ad yaf awařen İeedřen u min yura, aqa-t nican, awařen n tidett.¹¹ Awařen n imiřisen amecnaw isenannen u amecnaw imesmiren ittwassidfen, tiseqqar n ismuniten, immewcen zeg İjj n Umeksaw. .

¹² Sennej i marra aya, a mmi, ħđa ixef nnek: war din aqeřtu n tira n wařtas n idlisen u ařtas n tyuri tessahař arrimet. ¹³ Awař aneggaru n marra min tesřid aqa t d wa “Gg^wed AREBBI u ħđa tiweřsa nnes!”, mařar man aya *i yurin* i kuř İjj n bnađem. ¹⁴ Mařar SIDI ad yawi kuř tameggıt zzat i taddart n ccraε x marra min innuffaren, ma tuya iřbeħ niy tuya war İħři.

12:8 İzhd. 62:10; 144:4; Amb. 1:2

12:9 1 İj. 5:26

12:11 ‘ameksaw’ - niy ‘aniči’.

12:13 Aεwd. 6:2; 10:12; Awřn. 3:7

12:14 1 Kur. 4:5; 2 Kur. 5:10